

FRIDECZKY KATALIN

Kenyérrel

Mindkét kezem teli volt szatyrokkal. Letettem őket a kapuban, amíg előkotortam a kulcsot. Beillesztettem a zárba, fordítottam egyet rajta, majd belöktem a nehéz vasajtót, és gyorsan kézbe kaptam a csomagjaimat, mielőtt becsukódik. A lábammal támasztottam ki a kaput. Úgy terveztem, hogyha belül kerülök, újra leteszem a szatyraimat a földre, hogy lefékezem a kapu hangos csattanását. Vigyázni kell rá, öreg már, az üveg is lötyög benne. A házmester mindig megjegyzést tesz, ha valaki becsapja. A csattanás az egész házban hallatszik. Mindenki igyekszik halkán csukni. Csak a házmester kamaszfiái nem. Onnan tudom, hogy ők jöttek meg, hogy a vasajtó hatalmasat döndül. Nekik szabad. Ők törvényen felül állnak.

Kitámasztottam a lábammal a kaput, beléptem rajta. Lehajoltam a csomagjaimért, felegyenesedtem és akkor megláttam őt. A házmestert. Az ősellenség, aki tíz éve keseríti az életemet, amióta ideköltöztem. Ott állt némán, mint egy jelenés. Csaknem összeütköztünk. Vagy éppen kijönni készült, vagy csak lesben állt. Kitelik tőle. A házmesternek ezer szeme legyen!

A házunk sarokház. Olyan, mint egy élére állított, nyitott könyv. Kívülről csak a fedőlap látszik. A lényeg belül van. Az udvaron. Az életünk. A házmester ezt a könyvet olvassa reggeltől estig. Kommentárokat is fűz hozzá. Fennhangon, bele a levegőbe. Szitokbombákat szór ránk a gangról. Csak úgy általában. Mindenkinek jut belőle.

Egy pillanatig mindketten megdermedtünk. Először találkoztunk így, szemtől szembe, csak mi ketten. Kissé komikus volt a helyzet. Mint Monostatos és Papageno találkozása a Varázsfuvolában. A gonosz és a pojáca. Kölcsönösen megrémültek egymástól. A pojáca a gonosztól, amit addig csak hírből ismert, a gonosz pedig a humortól, amit hírből sem ismer.

Ott álltam, védtelenül, mondhatni, fegyvertelenül, kezemben a két nehéz szatyorral és farkasszemet néztünk egymással. A meglepetéstől egyikünk se tudott megszólalni. Mondjuk, egy köszönés sokat lendíthetett volna a dologon. De ez nem jött szokásba, mert, legalábbis részéről, a köszönést mindig egy aktuális morgás helyettesítette, mint például, hogy megint micsoda büdös macskahúgy szag van a lépcsőházban, vagy hogy a kedves lakók nem bírják ki és már a lépcsőházban rágyújtanak, vagy már megint miket dobálnak egyesek a kukába! Valósággal megörültem neki. Az emberi természet megismerésében figyelemreméltó eredményeket értem el, de magamon nem tudok eligazodni. Barátságosan rámosolyogtam és azt mondtam neki, éppen rád gondoltam, képzeld, veled álmodtam, ami igaz is volt. Ő ezen meglepő-

dött, mert nem feltételezte, hogy, tekintve a viszonyunkat, olyasmit tudok vele kapcsolatban álmodni, ami ilyen jókedvre hangol. Őszintén szólva, megértem őt. Azok után, ami tegnap történt közöttünk, az lett volna a legtermészetesebb részemről, ha köszönés nélkül megyek el mellette. Ezzel szemben az arcom valósággal ragyogott a nyájasságtól és olyasmit találtam mondani neki, amit sosem gondoltam volna: „le kéne ülnünk egy kávéra, valamikor ugorj be hozzám!”

Az éjjel talán ha négy órát aludtam, azt is inkább csak félálomban. Ilyenkor nappal *vibrékony* leszek, váratlan dolgokra szánom el magam, mindenbe bátran belevágok, mint akit veszteség nem érhet, gyermeki derűvel tekintek a legádázabb ellenségem szemébe is és tréfálkozom, mint aki berúgott. Azt álmodtam, ezt persze nem meséltem el neki, hogy a konyhám ablakából láttam, amint a lakásom felé ballag a függőfolyosón, én pedig kitárom a konyhaajtót, mintha csak rá vártam volna. „Megihatnánk egy kávé”, mondtuk, szinte egyszerre, amin elneveltük magunkat. „Hallod, de egyet gondoltunk!” Az álom hatására, vagy se, de szóról szóra ezt mondtam neki: „le kéne ülnünk egy kávéra, valamikor ugorj be hozzám!” Ő kérdően felhúzta a szemöldökét. Rajtam előmlött egy, az egész emberiséget – még őt is – magába ölelő, forró szeretethullám. Ekkor szükségét éreztem, hogy hirtelen támadt barátságosságomat megindokoljam. – Barátkoznunk kéne, elvégre itt élünk egymás mellett tíz éve. Olyan jókedvem támadt, hogy csuda! – mondtam, szinte mentegetőzve. Ő továbbra is gyanakodva jegyezte meg, hogy tegnap ez egyáltalán nem úgy nézett ki. Tegnap nem, valóban. Tegnap kígyót-békát ordítottunk egymásra. Az tegnap volt. Ma én szeretem őt! És úgy gondolom, az egyetlen lehetséges megoldás, hogy kikecmeregjünk ebből az általános gyűlölet-katyvaszból, ha összebarátkozunk. Vele, akivel sosem ültem le, ha szalonnasütés volt az udvarban, pedig hívtak mások is, nem egyszer. Ha ő ott van, én nem megyek! Gonosz és rosszindulatú megjegyzéseit úton-útfélen hallottam vissza mások szájából, de tőle magától is. Szembeköpném magam, ha leállnék vele kvaterkázni! De tegnap valami olyasmi történt, ami túlment minden határon. Kieresztette a hangját, és ott, mindenki előtt kis híján megütött. Ez volt az a pont, ahonnan nincs tovább. Vagy visszaütök, vagy megölelem. Megölelem, olyan erősen, hogy a keze ne tudjon ütésre emelkedni. Ő nem érti, miért teszem ezt. Ő úgy gondolja, rosszindulatra rosszindulat a válasz. Ez adekvát reagálás. Nem tudja, hogy kétségbeesésemben ölelem magamhoz. Kétségbeesésemben, hogy ilyen nagy bajban van. Aki kiabál, aki üt, bajban van. Meg kell védenem! Meg kell ölelnem, hogy megnyugodjon! Kényszeredetten, értetlenül tűri. Nehezen viseli, hogy ütésre lendült keze ölelő karok béklyójába került. Aki üt, ütésre számít. Támad és védekezik. Az öleléssel szemben nincs védelem. Az ölelés veszélyes. Lüktető szívdobbanása mögött egyenletes kalapácsütéseket hallok. Valahol keresztet ácsolnak.